

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

UDHËZUES PËR LIBERALIZIMIN E TREGUT TË ENERGJISË ELEKTRIKE NË KOSOVË

Prishtinë, 18 janar 2017

Bordi i Zyrës së Rregullatorit për Energji sipas autoritetit të dhënë me Nenin 9 paragafin 1, nënparagrin 1.7, Nenin 15, parografi 1, nënparografi 1.14, 1.15, parografi 7, nënparografi 7.1, Nenin 25, Neni 26, Nenin 30, parografi 1, 2, nëparografi 2.9, Nenin 38, parografi 2, Nenin 47, parografi 3, nëparografi 3.9 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë (Ligji Nr. 05-L-084);

Dispozitat e Nenit 4, Nenit 5, Nenit 12, parografi 1, Nenit 14, parografi 1, Nenit 15, parografi 6, Nenit 18, 19, 22, 23 dhe 24 të Ligjit për Energji (Ligji Nr 05-L-081);

Dispozitat e Nenit 5, parografi 1, 2, 3, 4, 5, nënparografi 5.1, 5.2, 5.3, dhe 5.4, parografi 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, Nenit 6, parografi 1 dhe 2, Nenit 7, parografi 1, nënparografi 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.11, 1.12, 1.13, parografi 3 dhe 4, Nenin 8, parografi 1, 3, 4, 7, 8, 9 dhe 10, Nenit 22, 23, parografi 1, 2, 6 dhe 8 të Ligjit për Energjinë Elektrike (Ligji Nr. 05-L-085), në seancën e mbajtur me datë 18 janar 2017 nxori këtë:

UDHËZUES PËR LIBERALIZIMIN E TREGUT TË ENERGJISË ELEKTRIKE NË KOSOVË

Neni 1

Dispozitat e përgjithshme

1. Ky Udhëzues përcakton mënyrën, kushtet dhe kohën e liberalizimit të tregut të energjisë elektrike në Kosovë, në nivelin e prodhimit dhe furnizimit me energji elektrike.
2. Përcaktimi i kushteve të referuara në paragafin 1 të këtij Udhëzuesi do të shërbejë si mbështetje për amendamentimin dhe plotësimin e legjislacionit sekondar dhe të gjitha vendimeve tjera të veçanta për të cilat ka mandat Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE).

Neni 2

Parakushtet për liberalizim të tregut

1. Liberalizimi i tregut të energjisë do të bëhet në mënyrë graduale, duke shfrytëzuar të gjitha mundësítë që sektori i energjisë në Kosovë të përshtatet me ligjet e reja në fuqi;
2. Parakushtet për liberalizimin e tregut të energjisë elektrike në Kosovë janë:
 - 2.1. Njoftimi nga ana e ZRRE lidhur me trajtimin e prodhimit të energjisë elektrike në harmoni me ligjet e reja;
 - 2.2. Amendamentimi, plotësimi dhe përpilimi i të gjitha rregullave, parimeve dhe metodologjive në përputhje me ligjet në fuqi të sektorit të energjisë në Kosovë; dhe
 - 2.3. Çështje tjera të cilat janë jashtë kontrollit të ZRRE-së e që ndërlidhen me liberalizimin e tregut.

Neni 3

Zhvillimi i konkurrencës

1. ZRRE, në konsultim me Autoritetin Kosovar të Konkurrencës dhe me Zyrën e Ndihmës Shtetërore, do të kryejë hetime lidhur me funksionimin e tregut të energjisë elektrike dhe raportin e Rregullatorit do t'a publikojë sa më shpejtë nga data e lëshimit të këtij udhëzuesi.
2. Në rast se raporti konstaton se nuk kemi konkurrencë efektive të tregut të energjisë, ZRRE në bashkëpunim me akterët tjerë relevant, do të vendosë Obligime të Shërbimit Publik, me qëllim të mbrojtjes së konsumatorëve dhe sigurisë së furnizimit.

Neni 4

Prodhimi i energjisë elektrike

1. Prodhesit e energjisë elektrike janë të obliguar t'i ofrojë kapacitetin e tyre në mënyrë transparente, jodiskriminuese dhe të bazuar në treg të gjithë konsumatorëve në tregje me shumicë dhe pakicë duke përfshirë edhe atyre me obligime të shërbimit publik.
2. I licencuari për prodhim të energjisë elektrike në Kosovë (në këtë rast Korporata Energetike e Kosovës - KEK SH.A.) do të dedikojë kapacitetin të tij prodhes në tregun e energjisë me shumicë nën kushtet e konkurrencës të përcaktuara me ligj.
3. Rregullimi i çmimeve të prodhimit do të ndërpritet më së largu më 31 mars të vitit 2017 dhe KEK Sh.A. do të ofrojë të gjithë energjinë e prodhuar me çmime të parregulluara.
4. ZRRE do të bëjë azhurnimin e amortizimit të akumuluar mbi bazën e rregulluar të aseteve të KEK Sh.A., ku do të merret një vendim për mënyrën e kthimit tek konsumatorët për pjesën e amortizimit të pranuar nga KEK Sh.A. për investimet e parealizuara të periudhës rregulative 2013-2017.
5. Kompensimi i konsumatorëve nga KEK Sh.A. do të realizohet brenda një periudhe të arsyeshme, ku KEK do të paguaj në mënyrë proporcionale për çdo MWh të energjisë së ofruar furnizuesve të brendshëm. Kalkulimet do të sigurohen nga ZRRE brenda një periudhe sa më të shkurtër.

Neni 5

Prodhimi i energjisë elektrike nga burimet e ripërtëritshme (BRE) dhe bashkëprodhimi

1. ZRRE do të sigurojë mekanizmin për shitjen e energjisë së prodhuar nga BRE nën kushte të rregulluara si në vijim:
 - 2.1. Dispeçimi të bëhet me prioritet duke shfrytëzuar mekanizmin e certifikatave të origjinës;
 - 2.2. Energjia e prodhuar nga BRE dhe e pranuar në Skemën Mbështetëse do të shitet me tarifa nxitëse të aprovuara nga Bordi i ZRRE;

2. Fondi për kompensimin e diferençës së çmimit të tregut dhe tarifave nxitëse do të krijohet në nivel të Transmetimit dhe të menaxhohet nga Operatori i Tregut.
 3. Vlera e fondit do të jetë e parashikuar për çdo vit vijues dhe do të alokohet si tarifë e veçantë €/MWh.
 4. Gjeneratorët nga BRE do ti nënshtrohen kushteve të balancimit dhe kushteve tjera të përgjithshme sipas rregullave të lëshuara nga ZRRE.

Neni 6

1. Në përcaktimin e të hyrave dhe ngarkesave për Shpërndarje dhe Transmetim të energjisë elektrike, ZRRE lejon një nivel të arsyeshëm të humbjeve teknike dhe komerciale.
 2. Humbjet e energjisë elektrike do të blihen nga Operatori i Sistemit dhe Transmetimit dhe Operatori i Shpërndarjes në tregun konkurrues të energjisë elektrike.
 3. Humbjet në veri të Kosovës, do të inkorporohen në ngarkesat e Transmetimit, për një kohë derisa të hügen barrierat.

Neni 7

1. ZRRE ka krijuar kushte për nxitjen e furnizuesve të interesuar të futen në tregun e energjisë në Kosovë.
 2. ZRRE do të krijojë mekanizma për furnizim të kategorive të konsumatorëve fundor sipas definimit në ligjet e sektorit të energjisë duke përfshirë:
 - 2.1. Furnizimin e garantuar (furnizuesi i mundësisë së fundit);
 - 2.2. Shërbimin universal; dhe
 - 2.3. Derregullimin e çmimeve për kategori të konsumatorëve të cilët nuk i plotësojnë kriteret për t'u furnizuar me Shërbim Universal.
 3. ZRRE do të përfundojë proceduar për krijimin e mekanizmit për Furnizuesin e Mundësisë së Fundit i cili përfshinë:
 - 3.1. Hartimin e metodologjisë për përcaktimin e çmimeve të cilat mund të faturohen nga furnizuesi i fundit për furnizimin e garantuar, ku çmimi do të jetë më i lartë në raport me çmimet e tregut me pakicë të energjisë elektrike, në mënyrë që konsumatorët të mos kenë nxitje për të qëndruar gjatë tek ky furnizues;
 - 3.2. Përcaktimin e kritereve tenderuese për përcaktimin e Furnizuesit të Mundësisë së Fundit;
 - 3.3. Përfundimin e procedurave të tenderimit dhe në rast të dështimit të tij, ZRRE do të nominojë Furnizuesin e Mundësisë së Fundit.

4. ZRRE deri më datë 31 mars 2017, do të krijojë mekanizmin për furnizim me shërbim universal, i cili përfshinë:

- 4.1 Hartimin e metodologjisë për përcaktimin e çmimeve të arsyeshme të Shërbimit Universal;
- 4.2 Përpilimin e kritereve të cilat duhet të plotësohen nga Furnizuesi për ofrimin e Shërbimit Universal;
- 4.3 Zgjedhjen e furnizuesit me Obligime të Shërbimit Publik (OSHP), i cili do të ofrojë Shërbimin Universal për konsumatorët të cilët plotësojnë kriteret e përcaktuara me Ligjin për Energji Elektrike (konsumatorët familjar dhe jofamiljar që kanë qarkullim vjetor jo më shumë së dhjetë (10) milion euro, ose jo më shumë së pesëdhjetë (50) punonjës).

Neni 8
Derregullimi i çmimit për konsumatorët fundorë

1. Derregullimi i çmimit të konsumatorëve fundorë do të bëhet në mënyrë graduale duke përdorur qasjen më të përshtatshme të mundshme me gjendjen aktuale dhe atë:
 - 1.1. Konsumatorët industrial të kyçur në nivelin e Transmetimit 220kV, do t'i nënshtronen kushteve dhe çmimeve të tregut për furnizim me energji elektrike më së largu deri më datën e lëshimit të këtij Udhëzuesi;
 - 1.2. Konsumatorët industrial të kyçur në nivelin e Transmetimit 110kV, do t'i nënshtronen kushteve dhe çmimeve të tregut për furnizim me energji elektrike më së largu deri më 31 mars të vitit 2017;
 - 1.3. Konsumatorët komercial në nivelet e tension 35kV, 10kV do t'i nënshtronen kushteve dhe çmimeve të tregut për furnizim me energji elektrike më së largu deri më 31 mars 2018;
 - 1.4. Konsumatorët komercial në nivelet e tension 0.4kV do t'i nënshtronen kushteve dhe çmimeve të tregut për furnizim me energji elektrike pas përpilimit të listës nga ana e ZRRE, e cila do të identifikoj konsumatorët të cilët nuk i plotësojnë kriteret e përcaktuara me ligj për furnizim me energji elektrike nga Shërbimi Universal.
 - 1.5. Të gjithë konsumatorët fundorë do të kenë të drejtën që të furnizohen me energji elektrike në tregun konkurrues nga momenti i aprovimit të këtij udhëzuesi.

Neni 9
Mbrojtja e konsumatorëve në nevojë

1. ZRRE do të bashkëpunojë në mënyrë aktive me institucionet relevante për krijimin e mekanizmit të mbrojtjes së konsumatorëve në nevojë.
2. Për të shhangur ndër-subvencionimet në mes të kategorive të ndryshme të konsumatorëve, burimi i fondit për mbështetje të konsumatorëve në nevojë nuk duhet të jetë sektori i energjisë, por duhet të gjendet ndonjë formë tjetër e financimit.

Neni 10

Komunikimi me palët e treta

3. ZRRE do të sigurojë që i gjithë procesi i liberalizimit të tregut do të bëhet në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese.
4. Amendamentimi, plotësimi dhe përpilimi i rregullave dhe parimeve do të bëhen në komunikim me publikun dhe të gjitha palët e interesit.
5. Komunikimi me Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë, do të bëhet mbi bazën e informimit dhe konsultimit në veçanti për:
 - 5.1. Përcaktimin e Obligimit të Shërbimit Publik për gjeneratorët duke përfshirë arsyen, kohëzgjatjen dhe ndikimin e këtyre masave në konkurrencën e tregut të energjisë (në rast se një obligim i tillë do të aplikohet për gjeneratorët);
 - 5.2. Përcaktimin e Obligimit të Shërbimit Publik për Furnizuesin me Shërbim Universal;
 - 5.3. Masat e marra rreth mbështetjes së konsumatorëve në nevojë; dhe
 - 5.4. Çfarëdo rregulle, parimi apo metodologje të cilën Bordi e sheh të arsyeshme për konsultim.
6. ZRRE do të njoftojë paraprakisht konsumatorët të cilët do të kalojnë në kushtet e derregulluara të tregut brenda një kohe të arsyeshme.
7. Konsumatorët të cilët e gjeljnë të drejtën e Shërbimit Universal do të njoftohen me kohë mbi kushtet dhe të drejtat e Shërbimit Universal si dhe për implikimet në ndryshimin e faturës së energjisë.

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 11

Dispozitat kalimtare

ZRRE do të amendamentojë dhe plotësoj legislacionin sekondar dhe sipas nevojës do të nxjerrë akte të veçanta që ndërlidhet me çështjet e pëershruara në këtë udhëzues dhe për çështje tjera të cilat ndërlidhen me liberalizimin e tregut.

Neni 12

Gjuha zyrtare

Ky Udhëzues është nxjerr në gjuhën shqipe dhe do të përkthehet në gjuhën serbe dhe angleze. Në rast të mospërputhjes midis versioneve, do të mbizotëroj versioni në gjuhën shqipe.

Neni 13
Ndryshimi

1. ZRRE ka të drejtën që të ndryshoj ose modifikoj këtë Udhëzues, në çdo kohë.
2. Procedurat për ndryshim ose modifikim të këtij Udhëzuesi do të jenë të njëjta si për miratimin e tij.

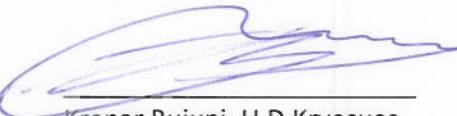
Neni 14
Interpretimi

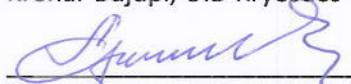
Në rast se ka paqartësi për dispozitat e këtij Udhëzuesi, Bordi do të nxjerr informacione shpjeguese.

Neni 15
Hyrja në fuqi

Ky Udhëzues hyn në fuqi në datën e miratimit nga Bordi i ZRRE-së dhe do të publikohet në faqen elektronike zyrtare të ZRRE-së.

Bordi i ZRRE-së:

Krenar Bujupi, U.D Kryesues

Arsim Janova, Anëtar

Besim Sejfiqaj, Anëtar